Mål C-568/20

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

2 november 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Oberster Gerichtshof (Österrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

23 september 2020

Sökande:

H Limited

Gäldenär:

J

Oberster Gerichtshof har [utelämnas] i målet mellan sökanden H***** Limited, *****, [utelämnas] och gäldenären J*****, [utelämnas] till ett belopp av 9 249 915,62 euro [utelämnas], i samband med gäldenärens extraordinära överklagande av det beslut som Landesgericht Linz avkunnat i egenskap av appellationsdomstol den 22 juni 2020, [utelämnas] och som inte biföll gäldenärens överklagande av Bezirksgericht Freistadts beslut av den 9 oktober 2019, [utelämnas], fattat

B E S L U T

enligt följande:

A. Följande frågor hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande:

1. Ska bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols **[Orig. s. 2]** behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad förordning (EU) nr 1215/2012), särskilt artiklarna 2 a och

ARBETSDOKUMENT

39, tolkas så, att det föreligger en verkställbar dom även i ett fall då det i en medlemsstat har genomförts en summarisk prövning i ett kontradiktoriskt förfarande, som dock endast gällde rättskraften av en dom i ett tredjeland i vilken gäldenären förpliktats att betala den i ett tredjelandsförfarande fastställda skulden till den där vinnande parten såsom en i domstol fastställd skuld, när föremålet för förfarandet i medlemsstaten har begränsats till en prövning av huruvida anspråk på betalning av den skuld som fastställts i en tredjelandsdom kvarstår gentemot gäldenären?

2. Om den första frågan besvaras nekande:

Ska bestämmelserna i förordning (EU) nr 1215/2012, särskilt artiklarna 1, 2 a, 39, 45, 46 och 52, tolkas så, att verkställighet ska vägras oavsett av om någon av de grunder som anges i samma förordning föreligger eller ej, när den dom som är föremål för prövning inte utgör en dom i den mening som avses i artikel 2 a eller artikel 39 i förordningen eller om den dom som ligger till grund för ansökan i ursprungsmedlemsstaten inte omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EU) nr 1215/2012?

3. Om den första frågan besvaras nekande och den andra frågan besvaras jakande:

Ska bestämmelserna i förordning (EU) nr 1215/2012, särskilt artiklarna 1, 2 a, 39, 42.1 b, 46 och 53, tolkas så att den domstol i den anmodade medlemsstaten i ett förfarande om ansökan om vägran av verkställighet **[Orig. s. 3]** redan på grundval av ursprungsdomstolens uppgifter i det intyg som avses i artikel 53 i samma förordning måste utgå från att det föreligger en dom som omfattas av förordningens tillämpningsområde och är verkställbar?

B. Överklagandeförfarandet vilandeförklaras till dess att förhandsavgörandet från Europeiska unionens domstol [utelämnas] meddelas.

S k ä l:

[1] **I. Saken i det nationella målet**

[2] I Sprengel har ett exekutionsförfarande (verkställighetsförfarande) mellan parterna anhängiggjorts vid Bezirksgericht Freistadt (Österrike) (nedan kallad domstolen i första instans). Sökanden, H***** Limited (nedan kallad H*****) är en bank med säte i *****. Gäldenären J***** har hemvist i Österrike.

[3] Denna verkställighet begärs genom exekutionstitel på grundval av beslutet från High Court of Justice Business and Property Courts of England Wales Commercial Court (QBD) (nedan kallad High Court), en domstol i Förenade kungariket, av den 20 mars 2019.

ARBETSDOKUMENT

[4] Grunden för det engelska avgörandet var i sin tur två jordanska domar från 2013, varigenom J***** förpliktades att betala ett belopp på sammanlagt (cirka) 10 300 000 USD.

[5] J***** bestrider inte att han enligt de jordanska domarna förpliktades att erlägga betalning, men däremot att beloppen skulle betalas till H*****. En annan juridisk person uppges vara borgenär för denna exekutionstitel. Enligt J***** saknar H***** behörighet att ansöka om verkställighet av domarna, och detta både i och utanför Jordanien. Domarna kom dessutom till stånd i **[Orig. s. 4]** bedrägligt uppsåt och meddelades även med stöd av en ogiltig fullmakt. Det skulle strida mot grunderna för rättsordningen om engelska domstolar meddelade en (motsvarande) engelsk dom på grundval av de jordanska domarna.

[6] I det engelska förfarandet yrkade H***** bland annat att det inom ramen för ett summariskt förfarande skulle beslutas att de båda jordanska domarna skulle kunna verkställas som engelska domar mot J*****.

[7] Genom ovannämnda beslut av High Court av den 20 mars 2019 bifölls denna begäran, och J***** dömdes genom föreläggande att betala 10 392 463 USD jämte ränta och rättegångskostnader till H*****. Vid sidan av frågan huruvida ett summariskt förfarande var tillåtet i England prövade High Court om det i jordansk rätt fanns stöd för att H***** hade rätt att hävda anspråk från den jordanska domen, vilket besvarades jakande. High Court fann att J***** i Jordanien varit skyldig att betala till H*****, som hade bildat filial i Jordanien och inte var en juridiskt fristående person i form av ett dotterbolag. Utöver detta prövade High Court det processbedrägeri som gjorts gällande av J***** samt den påstådda avsaknaden av fullmakt i det jordanska förfarandet. Enligt High Court var det uppenbart att ett överklagande av yrkandet om verkställighet av de jordanska domarna inte kunde bifallas.

[8] Till följd av sitt beslut av den 20 mars 2019 utfärdade High Court ett intyg enligt artikel 53 i förordning (EU) nr 1215/2012, enligt vilket J***** är skyldig att till **[Orig. s. 5]** H***** betala ett belopp på 10 392 463 USD jämte ränta på 5 422 031,65 USD och kostnader på 125 000 GBP.

[9] Genom beslut av domstolen i första instans av den 12 april 2019 bifölls på grundval av High Courts beslut av den 20 mars 2019 i mål mellan H***** och J***** verkställighet av en fordran på (det omräknade beloppet) 9 249 915,62 euro jämte ränta och rättegångskostnader.

[10] J***** yrkar att verkställighet av High Courts beslut av den 20 mars 2019 ska vägras samt att verkställigheten ska avbrytas.

[11] Denna begäran om förhandsavgörande avser frågor om verkställbarheten för utländska avgöranden samt prövningens omfattning i ett förfarande om yrkande på vägran av verkställighet.

ARBETSDOKUMENT

[12] **II. Rättslig grund för begäran om förhandsavgörande:**

[13] Anförda unionsbestämmelser:

De unionsrättsliga grunderna för denna begäran om förhandsavgörande återfinns framför allt i artiklarna 1, 2 a, 39, 42.1 b, 45, 46, 52 och 53 i förordning (EU) nr 1215/2012.

[15] Anförda nationella bestämmelser:

[16] Gesetz vom 27. Mai 1896 über das Exekutions- und Sicherungsverfahren (Exekutionsordnung) (lag av de 27 maj 1896 om verkställighetsförfaranden och säkringsåtgärder) (lagen om verkställighetsförfaranden) (nedan kallad *EO*), har i utdrag följande lydelse:

Del ett

Exekution.

[…]

Exekutionstitlar.

1 §. **[Orig. s. 6]**

Med exekutionstitlar avses i denna lag följande akter och handlingar inom de områden som omfattas av denna lag:

[…]

Utländska exekutionstitlar

2 §.

[…]

(2) Akter och handlingar enligt 1 § ska även likställas med akter och handlingar som har upprättats utanför denna lags tillämpningsområde, men som i enlighet med internationellt avtal eller EU-rättsakt ska verkställas utan särskild verkställighetsförklaring.

Del tre

Internationell exekutionsrätt

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Allmänt

ARBETSDOKUMENT

403 §. Akter och handlingar som är upprättade utomlands (utländska exekutionstitlar) får endast verkställas i landet om de är åtföljda av en verkställighetsförklaring, med undantag för om det i internationellt avtal eller EU-rättsakt föreskrivs att de ska verkställas utan särskild verkställighetsförklaring.

[…]

Avsnitt 3

Verkställighet på grundval av akter och handlingar från överstatliga organisationer

[utelämnas]

Avsnitt 4 **[Orig. s. 7]**

Avsaknad av verkställighetsförklaring

Tidsfrist för ansökan om vägran

418 §. (1) I de fall då verkställighet för utländska exekutionstitlar inte förutsätter att det finns en verkställighetsförklaring, kan gäldenären åberopa grunder som utgör hinder för verkställighet i landet (grunder för vägran) genom en ansökan om vägran.

(2) Ansökan om vägran enligt punkt 1 måste göras inom åtta veckor efter det att tillstånd för verkställighet har delgetts.

(3) Om grunderna för vägran avser omständigheter som uppkommit först efter det att tillstånd för verkställighet har delgetts eller som gäldenären inte har haft kännedom om till följd av oförutsedd eller oundviklig omständighet utan eget vållande eller på grund av en lägre grad av försummelse, börjar fristen löpa den dag då gäldenären fick kännedom om dessa omständigheter. Gäldenären ska åberopa dessa omständigheter i sin ansökan om vägran samt ange hur detta kan styrkas.

[utelämnas]

[17] **III. Parternas huvudargument**

[18] **J******* grundade sin ansökan om vägran bland annat på att grunderna för rättsordningen hade åsidosatts. Det som är relevant för denna begäran om förhandsavgörande är emellertid att han sedan anför att det engelska **[Orig. s. 8]** avgörandet meddelades på grundval av respektive för verkställighet av två jordanska domar och att det därmed utgör en så kallad sammanslagen dom. En medlemsstats beslut avseende en fullgörelsedom som motsvarar den fastställda

ARBETSDOKUMENT

skulden i en tredjelandsdom får inte verkställas i en annan medlemsstat enligt förordning (EU) nr 1215/2012. Avsaknaden av en verkställbar dom kan åberopas inom ramen för vägransförfarandet i verkställighetsstaten. I vägransförfarandet föreligger det inget samband mellan den anmodade medlemsstaten och ursprungsdomstolens uppgifter i det intyg som avses i artikel 53 i förordning (EU) nr 1215/2012.

[19] **H******* anser att exekutionstiteln är ett självständigt avgörande av en engelsk domstol. Dessutom är domstolarna i den anmodade medlemsstaten bundna av innehållet i det intyg som High Court utfärdat. Det utländska avgörandet får endast prövas inom ramen för artikel 45 i förordning (EU) nr 1215/2012. Det kan således inte prövas om det avgörande som meddelats med stöd av utländsk processrätt verkligen är en verkställbar dom i enlighet med förordning (EU) nr 1215/2012.

[20] IV. Tidigare förfarande

[21] **Domstolen i första instans** ogillade J******:s yrkanden. Den fann att förordning (EU) nr 1215/2012 var tillämplig i förevarande fall respektive att det fanns en engelsk dom som skulle erkännas och verkställas. High Court hade efter ett omfattande kontradiktoriskt förfarande utfärdat ett fullgörelsebeslut och inte bara förklarat de jordanska domarna som verkställbara. Argumenten att förordning (EU) nr 1215/2012 inte är tillämplig är dessutom utan verkan, eftersom detta ska prövas av ursprungsdomstolen, vars intyg enligt artikel 53 i förordning (EU) nr 1215/2012 är bindande för domstolen i första instans i vägransförfarandet.

[22] **Domstolen i andra instans** biföll inte J******:s överklagande. Förfarandet i England ansågs ha genomförts på ett kontradiktoriskt sätt, vilket är tillräckligt för att utesluta ett exekvaturförfarande. Den engelska domen omfattas av artikel 2 a i förordning (EU) nr 1215/2012. J****** bestred inte H******:s yrkanden vid High Court. Invändningen att High Court inte hade tagit upp anspråket mot honom till prövning ansågs därför obegriplig. Vad beträffar det intyg som avses i artikel 53 i förordning (EU) nr 1215/2012 förelåg det inte några betänkligheter med avseende på en grund för vägran enligt artikel 45 i förordning (EU) nr 1215/2012. Den engelska domen får endast prövas inom ramen för artikel 45 i förordning (EU) nr 1215/2012.

[23] V. Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

[24] <u>Den första frågan</u> (omfattning av förbudet mot dubbel exekvatur):

[25] I anslutning till EU-domstolens rättspraxis (se domstolens dom Owens Bank, 129/92, punkt 25) avseende konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område ska utgångspunkten vara att inte heller förordning (EU) nr 1215/2012 är tillämplig på

ARBETSDOKUMENT

förfaranden eller på tvister i förfaranden i medlemsstater som rör erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område i tredjeland (*L'exequatur sur l'exequatur ne vaut*) [utelämnas]. Den syftar till att undvika att så kallad dubbel exekvatur används för att kringgå de regler **[Orig. s. 10]** som ska beaktas vid direkt verkställighet av en tredjelandsdom i verkställighetsstaten.

[26] I motsats till de lägre instanserna gör den hänskjutande domstolen snarare den rättsliga bedömningen att denna ståndpunkt även är tillämplig på fullgörelsedomar som har avkunnats av utländsk domstol på grundval av en talan om verkställighet av en dom *(actio iudicati)*, såvida det rättsförhållande som ligger till grund för den genom dom fastställda skulden i målet inte prövas [utelämnas].

[27] Enligt den hänskjutande domstolen ändras inte denna slutsats av att utgångsförfarandet genomförts på ett kontradiktoriskt sätt. Det viktiga är föremålet för förfarandet. I utgångsfallet begränsades den summariska prövningen av det engelska förfarandet till frågan om J***** hade betalningsskyldighet till H***** på grundval av de jordanska domarna.

[28] Denna fråga är relevant för hur målet avgörs, och mot bakgrund av att H***** och de lägre instanserna är av en motsatt ståndpunkt som även den kan försvaras krävs det ett klargörande från EU-domstolen.

[29] Den andra frågan (vägran av verkställighet som går utöver de vägransgrunder som anges i artikel 45 i förordning (EU) nr 1215/2012):

[30] De grunder för vägran som anges i artikel 45 i förordning (EU) nr 1215/2012 är enligt EU-domstolens praxis uttömmande och ska tolkas restriktivt (domstolens dom flyLAL, C-302/13, punkt 46). Målet om att uppnå största möjliga rörlighet för europeiska domar måste alltid iakttas (domstolens dom Diageo Brands, C-681/13, punkt 40 f). Den uttömmande **[Orig. s. 11]** uppräkningen och de snävt avgränsade grunderna är ett uttryck för medlemsstaternas ömsesidiga förtroende (se skäl 26). Enligt artikel 52 i förordning (EU) nr 1215/2012 får dessutom en dom som har meddelats i en medlemsstat aldrig omprövas i sak i den anmodade medlemsstaten (se, exempelvis, domstolens dom Renault, C-38/98, punkt 29).

[31] Det råder tvivel om man utifrån ovannämnda systematik – i linje med de lägre instansernas rättsuppfattning – ska dra slutsatsen att det enda som ska prövas i förfarandet om vägran av verkställighet är vägransgrunderna i artikel 45 i förordning (EU) nr 1215/2012.

[32] Enligt den dominerande doktrinen ska denna fråga besvaras nekande.

Av ovannämnda bestämmelser i förordning (EU) nr 1215/2012 går det följaktligen inte att dra slutsatsen att en prövning av de allmänna rekvisiten för verkställighet enligt samma förordning är utesluten. I den anmodade medlemsstaten ska det således vara möjligt att pröva frågan huruvida förordning (EU) nr 1215/2012 över

ARBETSDOKUMENT

huvud taget är tillämplig eller om det utländska avgörandet utgör en dom (som ska erkännas och verkställas) i den mening som avses i artikel 2 a i samma förordning [utelämnas]. **[Orig. s. 12]**

[33] Även den hänskjutande domstolen lutar åt samma ståndpunkt som anförs i doktrinen, särskilt eftersom det inte följer av ordalydelsen i artiklarna 45 och 46 i förordning (EU) nr 1215/2012 att den anmodade medlemsstaten inte skulle kunna pröva sådana omständigheter som skulle kunna hindra en gränsöverskridande verkställighet, även om det inte föreligger någon vägransgrund enligt artikel 45 i samma förordning. Vad gäller vägran av verkställighet talar även artikel 41.2 i förordning (EU) nr 1215/2012 mot ståndpunkten att vägran endast kan anföras på de grunder som anges i artikel 45 i samma förordning. Motsvarande gäller för skäl 30 första meningen. I den dominerande doktrinen ifrågasätts inte heller skäl 30 andra meningen som rör möjligheten att vägra enbart erkännande av domen, vilket enligt detta skäl endast får ske om en av de grunder för vägran som fastställs i förordningen föreligger. Tillämpningen av denna bestämmelse förutsätter att det föreligger en ”dom”, vilket logiskt sett utgör det första steg som ska prövas (det vill säga innan vägransgrunderna i den mening som avses i artikel 45 i förordning (EU) nr 1215/2012 prövas).

[34] Även denna fråga skulle behöva klargöras av EU-domstolen och är relevant för det fortsatta förfarandet om den första frågan besvaras nekande.

[35] Den tredje frågan (i vilken mån det intyg som avses i artikel 53 i förordning (EU) nr 1215/2012 är bindande):

[36] Vad gäller det jämförbara rättsläge som förelåg efter rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område har EU-domstolen redan slagit fast att uppgifterna **[Orig. s. 13]** i det intyg som föreskrivs i artikel 54 i den förordningen [utelämnas] får prövas av domstolen i verkställighetsmedlemsstaten (domstolens dom Trade Agency, C-619/10, punkt 46).

[37] Den hänskjutande domstolen lutar åt att tillämpa detta uttalande även i fråga om det intyg som föreskrivs i artikel 53 i förordning (EU) nr 1215/2012, så att gäldenären i den anmodade medlemsstaten – även om uppgifterna i intyget inte skulle vara bindande – kan bestrida att villkoren för verkställighet är uppfyllda, till exempel om det inte föreligger någon dom i den mening som avses i artikel 2 a i förordning (EU) nr 1215/2012 eller om förordning (EU) nr 1215/2012 inte är tillämplig [utelämnas].

[38] Med stöd av ett senare avgörande från EU-domstolen (se domstolens dom Weil, C-361/18, punkt 33) har emellertid domstolen i första instans (tydligt) utgått från att detta intyg innebär att den i vägransförfarandet inte ska pröva frågan om det föreligger ett beslut som omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EU) nr 1215/2012 och som ska verkställas i en annan medlemsstat.

ARBETSDOKUMENT

[39] Inte heller i ljuset av tidigare rättspraxis tolkar den hänskjutande domstolen den citerade domen från EU-domstolen på det sättet. Den motsatta ståndpunkten är under alla omständigheter försvarbar. Också i detta avseende begärs ett klargörande från EU-domstolen beträffande rättsläget. Detta gäller dock endast om den första frågan besvaras nekande och om den andra frågan besvaras jakande.

[40] **VI. Processrättsliga bestämmelser [Orig. s. 14]**

[41] Oberster Gerichtshof är i egenskap av domstol i sista instans skyldig att begära ett förhandsavgörande om den rätta tillämpningen av unionsrätten inte är så uppenbar att det inte finns utrymme för rimligt tvivel. Sådant tvivel föreligger i förevarande fall. [utelämnas]

Oberster Gerichtshof,

Wien den 23 september 2020

[utelämnas]

ARBETSDOKUMENT